

ny Zakładu ubezpieczenia od wypadków w rolnictwie w Poznaniu, w innych wypadkach — Zarząd Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu we właściwym składzie zależnie od rodzaju ubezpieczenia.

Art. 12. Przeciw decyzji organów, rozstrzygających o uprawnieniach do zasiłku i jednorazowej zapomogi, przysługuje uprawnionym prawo odwołania się w tym samym toku instancji i według tych samych zasad postępowania, jakie obowiązują dla odnośnych rodzajów ubezpieczeń na terytorjum b. dzielnicy pruskiej, przyczem dla spraw osób, zamieszkałych w chwili wydania decyzji instytucji na terytorjum działania Wyższego urzędu ubezpieczeń w Toruniu, właściwy jest ten urząd, we wszystkich innych wypadkach — Wyższy urząd ubezpieczeń w Poznaniu.

Dla spraw spornych o zasiłki i jednorazowe zapomogi z tytułu renty ubezpieczenia pensyjnego w kasach brackich właściwy jest tok postępowania dla spraw o zasiłki z tytułu rent ubezpieczenia na wypadek niezdolności do pracy, na starość i na korzyść pozostałych po ubezpieczonych rodzin.

Art. 13. Ustawa niniejsza obowiązuje na całym terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej oprócz województwa śląskiego.

Art. 14. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 15. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *K. Bartel*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr. Jurkiewicz*

Minister Skarbu: *C. Klarnier*

465.

ROZPORZĄDZENIE

Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 13 sierpnia 1926 r.

o cudzoziemcach.

Na zasadzie ust. 6 art. 44 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. N. 78 poz. 443) postanawiam co następuje:

DZIAŁ I.

Zasady ogólne.

Art. 1. Za cudzoziemca uważany jest każdy, kto nie posiada obywatelstwa polskiego.

Cudzoziemiec, posiadający przynależność państwową dwóch lub więcej państw, ma być przy stosowaniu niniejszego rozporządzenia traktowany jako przynależny do jednego z nich, według swobodnego uznania polskich władz państwowych.

Art. 2. Zmiana przynależności państwowej cudzoziemca nie ma wpływu na ważność orzeczeń i zarządzeń przed tą zmianą wydanych, z wyjątkiem wypadku uzyskania obywatelstwa polskiego.

Art. 3. Cudzoziemiec może wjeżdżać, przebywać lub przejeżdżać przez obszar Rzeczypospolitej tylko za zezwoleniem polskich władz państwowych.

Zezwolenia można cudzoziemcowi odmówić, jeżeli jego obecność na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej zagraża dobru państwa, a w szczególności, jeżeli:

a) zagraża bezpieczeństwu lub porządkowi publicznemu,

b) był karany sędownie w Rzeczypospolitej za zbrodnię lub występki, albo w obcym państwie — za zbrodnię lub występki pospolite,

c) był wydalony z granic Rzeczypospolitej,

d) jest niepożądany ze względu na zdrowie publiczne,

e) nie może wykazać, że posiada środki na swoje utrzymanie w Rzeczypospolitej.

Ocena powodów odmowy należy do zakresu swobodnego uznania właściwych władz.

DZIAŁ II.

Wjazd, pobyt i przejazd.

Art. 4. Pobyt cudzoziemca może być czasowy lub stały (osiedlenie).

Pojęcie pobytu stałego (osiedlenia) obejmuje stałą siedzibę i ześrodkowanie stosunków osobistych oraz gospodarczych w granicach Rzeczypospolitej.

Art. 5. Zezwoleń na wjazd oraz pobyt czasowy udzielają (art. 3) urzędy konsularne.

Cudzoziemiec obowiązany jest opuścić granice Rzeczypospolitej w terminie określonym w zezwoleniu na pobyt, jeśli nie uzyskał od właściwej władzy administracyjnej I-ej instancji zezwolenia na przedłużenie tego terminu.

Zezwolenia na wjazd lub na przejazd mogą dawać prawo do jednorazowego lub wielokrotnego przekraczania granic Rzeczypospolitej.

Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z właściwymi ministrami może udzielać zezwoleń na wjazdy i pobyty zbiorowe na warunkach ulgowych.

Odmowa zezwolenia jest ostateczna.

Art. 6. Zezwoleń na pobyt stały udziela (art. 3) władza administracyjna II-ej instancji tego okręgu, w którym cudzoziemiec zamierza stale przebywać (osiedlić się).

Zezwolenie takie cudzoziemiec może uzyskać wyłącznie przed przyjazdem do Rzeczypospolitej za pośrednictwem właściwego polskiego urzędu konsularnego.

Zmiana pobytu czasowego na pobyt stały jest dopuszczalna z decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych w wyjątkowych wypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie.

Odmowa zezwolenia jest ostateczna.

Art. 7. Zezwoleń na przejazd przez Rzeczpospolitą udzielają (art. 3) urzędy konsularne.

Zezwolenie na przejazd obejmuje prawo wjazdu i wyjazdu w punktach przejściowych, przeznaczonych do przekraczania granic państwowych, oraz prawo pobytu w Rzeczypospolitej przez czas określony, konieczny do przejazdu między punktami przejściowymi; zezwolenie na przejazd może określać drogę i środki lokomocji oraz, w związku z tem, — czas do przejazdu.

Zezwolenie na przejazd może być udzielone dopiero wtedy, jeżeli cudzoziemiec uzyska uprzednio zezwolenie na wjazd do tego państwa, do którego udaje się. Jeżeli to państwo nie graniczy z Rzeczpospolitą Polską, to cudzoziemiec powinien ponadto uzyskać zezwolenia na przejazd przez te państwa, które odgraniczają Rzeczpospolitą Polską od państwa, do którego cudzoziemiec udaje się.

Odmowa zezwolenia jest ostateczna.

DZIAŁ III.

Ewidencja cudzoziemców.

Art. 8. Cudzoziemcy podlegają obowiązkowi meldunkowemu i rejestracji. Obowiązek meldunkowy winien być dopełniany w ciągu 24-ch godzin od chwili przybycia, względnie od chwili zmiany miejsca pobytu (adresu). Rejestracja jest jednorazowa i winna być dokonana osobiście w ciągu dni 8-iu po przyjeździe przed właściwą władzą administracyjną I-ej instancji, która wydaje rejestrującym się odpowiednie poświadczenia.

Centralny rejestr cudzoziemców prowadzi Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Minister Spraw Wewnętrznych określa w drodze rozporządzeń współdziałanie osób trzecich w dopełnianiu przez cudzoziemców obowiązku meldunkowego i rejestracji.

Art. 9. Każdy cudzoziemiec, który ukończył lat 16 i znajduje się w granicach Rzeczypospolitej, obowiązany jest posiadać dowód osobisty, stwierdzający jego przynależność państwową; dowód ten winien być wystawiony przez władze państwowe cudzoziemca.

Władze administracyjne I-ej instancji władne są wydawać cudzoziemcom, którzy nie mogą uzyskać dowodu wymaganego w ust. 1., tymczasowe dowody osobiste.

Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych może uznać za wystarczające dowody osobiste wystawiane przez władze państwa nieojczystego tym cudzoziemcom, którzy, nie mogąc uzyskać dowodu wymaganego w ust. 1., zabiegają o wjazd do Rzeczypospolitej lub przejazd przez jej obszar.

Żona oraz, liczące mniej niż lat 16, dzieci, rodzeni bracia i siostry mogą być wpisani do dowodu osobistego głowy rodziny.

DZIAŁ IV.

Ograniczenia i wydalenia.

Art. 10. Cudzoziemiec może być wydany z granic Rzeczypospolitej:

a) jeżeli nie stosuje się do postanowień niniejszego rozporządzenia, albo

b) jeżeli pobyt jego staje się uciążliwy dla Rzeczypospolitej ze względu na dobro państwa, a zwłaszcza — bezpieczeństwo lub porządek publiczny.

Art. 11. O wydaleniu decyduje władza administracyjna II-ej instancji. Wyjątek stanowi wydalenie cudzoziemca, nie posiadającego zezwolenia na pobyt stały, w razie przekroczenia granicy nielegalnie, albo niedopełnienia obowiązku meldunkowego lub rejestracji, w których to wypadkach do decyzji o wydaleniu jest również uprawniona władza administracyjna I-ej instancji.

W razie wydania decyzji o wydaleniu może być wydalaniem wyznaczone miejsce przymusowego przebywania do czasu wykonania decyzji.

W celu wykonania decyzji o wydaleniu lub w razie samowolnego przedłużenia pobytu przez cudzoziemca (art. 5, ust. 2), władzy administracyjnej przysługuje prawo przymusowego odstawienia go do granicy.

Ocena powodów wydalenia, jak również warunków i form, w jakich ma się odbywać, należy do zakresu swobodnego uznania właściwych władz.

Koszta przymusowego odstawienia do granicy obciążają cudzoziemca i mogą być ściągane z jego majątku. W razie niezamóżności cudzoziemca koszty te pokrywa Skarb państwa.

Przeciwko decyzji władzy administracyjnej II-ej instancji o wydaleniu cudzoziemca, który posiada zezwolenie na pobyt stały, służy odwołanie do Ministra Spraw Wewnętrznych. Wniesienie odwołania wstrzymuje wykonanie decyzji.

Pozatem decyzje władz wydawane na podstawie artykułów 10-go i niniejszego są ostateczne.

Art. 12. Rada Ministrów może ze względu na bezpieczeństwo państwa, albo ze względów politycznych, gospodarczych lub sanitarnych zarządzić na czas przejściowy, w drodze rozporządzeń, wyjątkowe ograniczenia co do wjazdu, pobytu, wyjazdu lub przejazdu cudzoziemców.

Ograniczenia te mogą polegać na:

a) całkowitem lub częściowym zamknięciu ruchu granicznego,

b) zakazie pobytu czasowego lub stałego (osiedlania się) na pewnych obszarach Rzeczypospolitej,

c) ograniczeniu swobody ruchu na obszarze Rzeczypospolitej,

d) zastosowaniu specjalnych środków kontroli.

Decyzje wydawane w wykonaniu rozporządzeń opartych na niniejszym artykule należą do zakresu swobodnego uznania władz i są ostateczne.

DZIAŁ V.

Postępowanie.

Art. 13. Do orzeczeń i zarządzeń władz wydawanych na podstawie niniejszego rozporządzenia lub na podstawie rozporządzeń na niem opartych, o ile rozporządzenie niniejsze nie wyklucza prawa odwołania, mają zastosowanie obowiązujące przepisy o odwołaniu od zarządzeń i orzeczeń władz adminis-

cyjnych z tem, że termin dla odwołania ustala się na dni 7.

Na obszarze województwa śląskiego odwołanie winno być wniesione również w terminie dni 7 i decyzja wydana w II-iej instancji jest ostateczna.

Władza odwoławcza wstrzyma wykonanie decyzji, jeżeli względy publiczne nie stoją na przeszkodzie.

Postanowienia niniejszego artykułu nie mają zastosowania do orzeczeń karnych władz administracyjnych, wydawanych na podstawie art. 17 i 18 niniejszego rozporządzenia.

Art. 14. W sprawach, związanych z wykonywaniem niniejszego rozporządzenia lub rozporządzeń na niem opartych, cudzoziemiec obowiązany jest stać się na wezwanie władzy administracyjnej względnie podległych jej organów wykonawczych pod rygorem przymusowego sprowadzenia.

Art. 15. Za zezwolenia udzielane cudzoziemcom na podstawie art. 5 i 6 i za czynności rejestracyjne (art. 8) mogą być pobierane opłaty.

Wysokość tych opłat, sposób ich uiszczania oraz ulgi dla niezamożnych cudzoziemców ustala w drodze rozporządzeń Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

DZIAŁ VI.

Przepisy karne.

Art. 16. 1) Kto podrabia lub przerabia (fałszuje) przewidziane na mocy niniejszego rozporządzenia lub na mocy rozporządzeń na niem opartych dokumenty, pieczęcie lub pieczętki urzędowe, albo kto z takich podrobionych lub przerobionych dokumentów, pieczęci lub pieczętek świadomie korzysta, lub dostarcza ich innym osobom,

2) kto składa przed władzą świadomie fałszywe zeznania lub dowody, albo zamilcza ważne okoliczności, dotyczące warunków, od których uzależnione jest stwierdzenie przynależności państwowej albo uzyskanie dowodu osobistego, zezwolenia lub poświadczenia, przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu lub w rozporządzeniach na niem opartych albo świadomie korzysta z dowodu osobistego, zezwolenia lub poświadczenia w powyższy sposób uzyskanego,

3) kto świadomie przekracza granice państwa bez właściwych dokumentów lub w miejscu na to nieprzeznaczonym, albo mimo zamknięcia ruchu granicznego,

4) cudzoziemiec, który legitymuje się dokumentem autentycznym, lecz należącym do innej osoby, albo każdy, kto swój lub należący do trzeciej osoby dokument autentyczny oddaje innym w tym celu, aby służył cudzoziemcowi do legitymowania się.

5) cudzoziemiec, który ukrywa się przed władzą w celu uchylenia się od zarządzonego wydalenia z granic Rzeczypospolitej albo, będąc wydalonym z Rzeczypospolitej, powraca do niej samowolnie,

6) kto usiłuje popełnić jedną z czynności wymienionych w punktach pod 1 — 5 albo do takiej czynności świadomie podlega lub pomaga —

ulega karze więzienia do jednego roku lub karze grzywny od 300 do 10.000 złotych albo obu tym karom łącznie, o ile dany czyn według powszechnych ustaw karnych nie ulega karze surowszej.

Na obszarze, na którym obowiązuje austriacka ustawa karna z 1852 r., zamiast więzienia orzeka się ścisły areszt.

Do orzekania są właściwe sądy powiatowe (pokoju).

Bez względu na przepisy ustaw karnych powszechnych, czyny wymienione pod punktami 1, 2 i 4 są karalne także wówczas, gdy je popełniono zagranicą bądź przed władzą polską, bądź w celu korzystania z uprawnień przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu lub w rozporządzeniach na niem opartych.

Art. 17. Cudzoziemiec, winny naruszenia innych przepisów niniejszego rozporządzenia lub rozporządzeń na niem opartych, ulega karze grzywny do 3.000 złotych lub karze aresztu do 6 tygodni albo obu tym karom łącznie, o ile dany czyn nie stanowi przestępstwa zagrożonego karą surowszą.

Tej samej karze ulega osoba trzecia za zaniedbanie współdziałania w dopełnieniu przez cudzoziemca obowiązku meldunkowego lub rejestracyjnego.

Władza orzekająca oznacza w orzeczeniu na wypadek niemożności ściągnięcia grzywny karę zastępczego aresztu, według słusznego uznania; jednak nie ponad 6 tygodni.

Art. 18. Do orzekania o czynach, przewidzianych w artykule poprzednim, powołane są władze administracyjne I-iej instancji.

Od orzeczenia karnego władzy administracyjnej I-iej instancji można w ciągu dni 7, od dnia doręczenia orzeczenia, wnieść na ręce władzy, która orzeczenie wydała, odwołanie do właściwego sądu okręgowego. Sąd ten rozstrzyga prawomocnie przy odpowiednim zastosowaniu przepisów, dotyczących odwołań od wyroków sądów powiatowych (pokoju).

Sąd okręgowy nie może jednak uchylić orzeczenia z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania przez władzę administracyjną.

Odwołanie się do sądu nie wstrzymuje wykonania kary; kary pozbawienia wolności nie wolno jednak wykonać przed prawomocnością orzeczenia bez zgody oskarżonego.

Jeśli istnieje uzasadniona obawa, że oskarżony (obwiniony) cudzoziemiec nie stanie na wezwanie przed władzą administracyjną lub przed sądem albo nie podda się orzeczonej karze, można zarządzić jako środek zapobiegawczy areszt (areszt śledczy).

Decyzję co do środka zapobiegawczego powożmie na żądanie władzy administracyjnej najbliższy sąd powiatowy (pokoju); zażalenie na tę decyzję rozstrzyga ostatecznie sąd okręgowy.

Na obszarze województwa poznańskiego, pomorskiego i górnośląskiej części województwa śląskiego stosuje się przepisy o wydawaniu policyjnych mandatów karnych.

DZIAŁ VII.

Postanowienia specjalne.

Art. 19. Rozporządzenie niniejsze nie stosuje się do osób, którym przysługuje prawo eksterytorjalności.

Szefowie przedstawicielstw konsularnych państw obcych z członkami swych rodzin, o ile prowadzą z nimi wspólne gospodarstwo domowe, oraz podległy im personel urzędniczy zwolnieni są również od postanowień niniejszego rozporządzenia. O ileby jednakowoż obywatele polscy, przebywający w obcym państwie w takim samym charakterze, zostali ograniczeni w korzystaniu z podobnych ulg, te same ograniczenia mają być zastosowane wobec cudzoziemców, o których mowa w poprzednim zdaniu.

Przy wjeździe do Rzeczypospolitej, przy wyjeździe z jej granic oraz przy przejeździe przez jej obszar osoby wymienione w ustępach 1-ym i 2-im niniejszego artykułu otrzymują od władz polskich na swych paszportach dyplomatycznych względnie służbowych wizy dyplomatyczne względnie służbowe. Osobom tym Ministerstwo Spraw Zagranicznych wydaje bezpłatnie specjalne legitymacje.

Członkowie delegacji i komisji zagranicznych, osoby, przybywające w porozumieniu z rządem Rzeczypospolitej oraz osoby, posiadające polską wizę dyplomatyczną, mogą być zwolnione od wszystkich lub od niektórych postanowień niniejszego rozporządzenia.

Przepisy wykonawcze w zakresie niniejszego artykułu wydaje w drodze rozporządzeń Minister Spraw Zagranicznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 20. Minister Spraw Wewnętrznych określa w drodze rozporządzeń warunki, od których jest uzależnione lądowanie na brzeg polski oraz pobyt czasowy na obszarze Rzeczypospolitej cudzoziemców, którzy nie posiadają przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu dokumentów, a stanowią załogę lub są pasażerami statków, znajdujących się na polskich wodach terytorjalnych.

Prawo to może Minister Spraw Wewnętrznych przekazać właściwym wojewodom.

DZIAŁ VIII.

Postanowienia przejściowe i końcowe.

Art. 21. Cudzoziemcy, którzy znajdują się w Rzeczypospolitej w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, mogą w terminach ustalanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych zwracać się o zezwolenia na pobyt stały bezpośrednio do właściwych władz administracyjnych II-ej instancji, które wydają decyzje na zasadach wskazanych w art. 6.

Dla cudzoziemców, którzy znajdują się w Rzeczypospolitej w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, Minister Spraw Wewnętrznych wyda w drodze rozporządzeń specjalne przepisy w zakresie: 1) zaopatrzenia się w dowody przewidziane w art. 9 ust. 1 i ust. 2, 2) meldowania się, 3) dopełnienia obowiązku rejestracji, 4) uzyskania zezwoleń na pobyt czasowy.

Art. 22. Przewidziane w niniejszym rozporządzeniu uprawnienia władzy administracyjnej I-ej i II-ej instancji przysługują na obszarze m. st. Warszawy Komisarzowi Rządu na m. st. Warszawę.

Art. 23. Minister Spraw Wewnętrznych określa w drodze rozporządzeń formę i treść dowodów osobistych (art. 9 ust. 2) i zezwoleń (art. 5 i 6) oraz wydaje szczegółowe rozporządzenia do art. 1, o meldunkach i rejestracji (art. 8), o wydalaniu (art. 10 i 11) tudzież o stosowaniu środków przymusowych (art. 11 i 14).

Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych wydaje rozporządzenia wykonawcze do art. 9 ust. 1 i ust. 3, art. 5 ust. 1 i ust. 3 i art. 7.

Minister Spraw Wewnętrznych określi w drodze rozporządzeń warunki odstawiania do kraju ojczystego na pokładach statków, znajdujących się na polskich wodach terytorjalnych, cudzoziemców wydalanych z Rzeczypospolitej.

Art. 24. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1-ym stycznia 1927 r. i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej.

Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia tracą moc obowiązującą przepisy w zakresie spraw nieunormowanych, z wyjątkiem przepisów ustaw karnych, dających sądowi prawo orzekania o wydalaniu cudzoziemców.

Art. 25. Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych, Ministrowi Spraw Zagranicznych i Ministrowi Sprawiedliwości.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *K. Bartel*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Młodzianowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

Minister Skarbu: *C. Klarner*

Minister Sprawiedliwości: *W. Makowski*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego: *A. Sujkowski*

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr. A. Raczyński

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Minister Kolei: *Romocki*

Minister Robót Publicznych: *Broniewski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej:
Dr. Jurkiewicz

Minister Reform Rolnych: *Staniewicz*